ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36014489	A Xunqueira	Pontevedra	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SSC	Servizos socioculturais e á comunidade	CSSSC01	Educación infantil	Ciclos formativos de grao superior	Réxime de adultos

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0014	Expresión e comunicación	2023/2024	7	213	213

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	HECTOR GARCIA HERRAEZ
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Este deseño curricular corresponde o módulo profesional Expresión e comunicación do Ciclo Superior de Educación Infantil a distancia, pertencente a Familia Profesional SERVIZOS SOCIOCULTURAIS E A COMUNIDADE, cunha duración de 2.000 horas, impartido no CIFP XUNQUEIRA de Pontevedra.

Todos os contidos e actividades de ensinanza- aprendizaxe especificados en dito deseño curricular, van encamiñados a que o alumnado, futuro persoal Técnico Superiores en Educación Infantil, obteña a cualificación profesional no campo da actividade produtiva.

Este persoal técnico exercerá a súa actividade fundamentalmente en Escolas Infantís atendendo a nenos e nenas do primeiro ciclo de Educación Infantil (0 a 3 anos).

En institucións e/ou desenvolvendo programas específicos de traballo con menores en situacións de risco ou descompensación social (centros de acollida, internados, residencias de menores, etc.) de forma plena, ou en medios de apoio familiar seguindo as directrices de outros profesionais, ou encargándose de casos específicos.

No sector da «Educación non formal»: desenvolvendo actividades lúdico-recreativas, de ocio e de tempo libre con nenos e nenas de 0 a 6 anos (ludotecas, campamentos, colonias infantís, parques, centros comerciais, etc).

O módulo de Expresión e Comunicación abrangue o desenvolvemento da expresión do neno dende que nace ata os 6 anos.

Este módulo xustifica a sua presencia no currículo do Ciclo formativo de Educación Infantil, xa que é nesta etapa cando o neno acada os diferentes sistemas de comunicación e linguaxes; A través destes os nenos comezan a relacionarse co seu entorno expresando e comunicando os seus pensamentos, sentimentos e vivencias aprendendo ademais a regular a súa propia conduta e a dos demais.

Un Técnico/a en Educación Infantil debe pois coñecer os principias mecanismos dos diferentes linguaxes e sistemas de comunicación dos que pode facer uso o ser humano, así como as técnicas e os recursos necesarios para intervir nos diferentes ámbitos da infancia.

As competencias profesionais, persoais e sociais deste título son as que se relacionan a seguir:

a) Programar a intervención educativa e de atención social á infancia a partir das directrices do programa da institución e das características individuais, do grupo e do contexto.
b) Organizar os recursos para o desenvolvemento da actividade respondendo ás necesidades e ás características dos nenos e das nenas.
c) Desenvolver as actividades programadas empregando as estratexias metodolóxicas e os recursos apropiados, e creando un clima de confianza.
d) Deseñar e aplicar estratexias de actuación coas familias, no marco das finalidades e os procedementos da institución, para mellorar o proceso de intervención.
e) Responder ás necesidades dos cativos e das cativas, así como das familias que requiran a participación de profesionais ou servizos, utilizando os recursos e os procedementos axeitados.
f) Actuar ante continxencias relativas ás persoas, aos recursos ou ao medio, transmitindo seguridade e confianza, e aplicando, de ser o caso, os protocolos de actuación establecidos.
g) Avaliar o proceso de intervención e os resultados obtidos, elaborar e xestionar a documentación asociada ao proceso, e transmitir a información co fin de mellorar a calidade do servizo.
h) Manter actualizados os coñecementos científicos e técnicos relativos á propia actividade profesional, utilizando os recursos existentes para a aprendizaxe ao longo da vida.
i) Actuar con autonomía e iniciativa no deseño e na realización de actividades, con respecto polas liñas pedagóxicas e de actuación da institución en que se desenvolva a actividade.
j) Manter relacións fluídas cos nenos e as nenas, coas súas familias, cos membros do seu grupo e con outro persoal profesional, amosando habilidades sociais e capacidade de xestión da diversidade cultural, e achegar solucións para os conflitos que se presenten.
k) Xerar contornos seguros, respectando a normativa e os protocolos de seguridade na planificación e no desenvolvemento das actividades.
l) Exercer os dereitos e cumprir as obrigas que deriven das relacións laborais, consonte o establecido na lexislación.
m) Xestionar a propia carreira profesional, analizando oportunidades de emprego, autoemprego e aprendizaxe.

n) Crear e xestionar unha pequena empresa, realizando o estudo da viabilidade de produtos, de planificación da produción e de comercialización.
o) Participar na vida económica, social e cultural cunha actitude crítica e de responsabilidade.
O obxectivo principal deste módulo é capacitar aos alumnos/as para deseñar proxectos que potencien a expresión e a comunicación infantil distribuíndo e seleccionando os recursos, materiais e técnicas máis axeitados dunha maneira lúdica e creativa, para unha adecuada práctica educativa, polo tanto este Módulo pretende contribuír a consecución da Unidade de Competencia número 3:   -Preparar, desenvolver e avaliar proxectos educativos formais e non formais.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Expresión e comunicación	Descripción dos conceptos da linguaxe, expresión e comunicación, analisis dos elementos e identificación dos factores do proceso comunicativo. Estudiaremos as características da linguaxe humana, as súas funcións, os niveis de estudo que teñen, qué factores influen na súa adquisición, etc. achegándonos ás pautas metodolóxicas para favorecer o desenvolvemento da linguaxe.	32	15
2	A linguaxe oral	Estableceremos as diferencias dos conceptos de bilingüismo, diglosia, coñeceremos trastornos relativos á adquisición da linguaxe, así como os sistemas alternativos de comunicación e ás axudas técnicas asociadas á comunicación	32	15
3	A literatura infantil. A linguaxe xestual e corporal	Adquisición de coñecementos relacionados coa literatura infantil, valorándola como un recurso imprescindible nas aulas, nas ludotecas, bibliotecas. Por outra banda a linguaxe xestual-corporal cobra unha importancia que en outras etapas da vida non estará tan reflectida, na unidade se propoñen recursos e actividades para o seu desenvolvemento.	40	20
4	A linguaxe lóxica-matemática	Traballaremos os conceptos como son o tempo, o espazo, as clasificacións, as seriacións, as correspondencias... Con esta unidade ademáis o alumnado deberá identificar os estadios e as distintas fases polas que os nenos e as nenas teñen que pasar para a adquisición e desenvolvemento da linguaxe lóxica matemática.	25	10
5	A linguaxe rítmica-musical	Elaboración de actividades coa linguaxe rítmico-musical, as cancións e a danza, as audicións musicais e o seu uso en infantil potenciando a capacidade expresiva dos nenos e das nenas.	25	10
6	A linguaxe plástica e icónica	Evolución da linguaxe plástica e icónica, comprenderán por que etapas pasan os nenos e nenas en relación á expresión plástica, a súa importancia, verán técnicas e actividades relacionadas para potenciar a capacidade expresiva dos nenos e nenas.	30	15
7	Os valores, a atención á diversidade e as novas tecnoloxías. A globalización da expresión	Desenvolvemento de valores democráticos, cívicos e éticos da nosa sociedade, a diversidade cultural, a sostenibilidade, a cultura de paz, os hábitos de consumo e vida saludable e a utilización do tempo de lecer. Tamén desenvolveremos a atención a diversidade na expresión infantil. Outro elemento transversal que aparece en diversas actuacións relativas á expresión e comunicación son as novas tecnoloxías.	29	15

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Expresión e comunicación	32

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica estratexias e actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión e a comunicación en relación coas características individuais e do grupo a que se dirixan.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.2 Analizáronse as teorías sobre a relación entre a linguaxe e o pensamento en cativos e cativas de cero a seis anos.
CA1.3 Analizáronse as teorías da adquisición da linguaxe en nenos e nenas de cero a seis anos.
CA1.7 Valorouse a expresión como elemento esencial para a observación do desenvolvemento infantil.

4.1.e) Contidos

Contidos
Expresión e comunicación. Enfoques teóricos da adquisición da linguaxe Pautas para a análise de situacións comunicativas. Desenvolvemento expresivo e comunicativo no cativo ou na cativa. Valoración da importancia da comunicación no desenvolvemento dos pequenos e das pequenas. Observación do desenvolvemento lingüístico dos cativos e das cativas.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	A linguaxe oral	32

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica estratexias e actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión e a comunicación en relación coas características individuais e do grupo a que se dirixan.	NO
RA2 - Selecciona recursos de expresión e comunicación dirixidos aos nenos e ás nenas, e relaciona as súas características co momento evolutivo das persoas destinatarias.	NO
RA3 - Pon en práctica estratexias e actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión oral en relación cos obxectivos previstos.	NO
RA4 - Pon en práctica actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal en relación cos obxectivos previstos e coas estratexias e os recursos apropiados.	NO
RA5 - Avalía o proceso e o resultado da intervención realizada no ámbito da expresión e da comunicación, e argumenta as variables salientables e os instrumentos de avaliación	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identificáronse as características dos tipos de expresión en función da idade das persoas destinatarias.
CA2.1 Identificáronse os recursos das formas de expresión e de comunicación dirixidos á poboación infantil.
CA2.2 Identificáronse as características do recurso.
CA2.4 Describíronse as normas de seguridade aplicables a cada recuso.
CA2.5 Definíronse os criterios salientables que en cada recurso permitan a selección.
CA2.6 Relacionouse o momento evolutivo do cativo ou da cativa coas características do recurso seleccionado.
CA2.7 Valorouse a importancia de adecuar os recursos ás características evolutivas dos cativos e das cativas.
CA3.1 Organizáronse os espazos en función da actividade e das características do grupo.

Criterios de avaliación
CA3.2 Realizáronse as actividades de desenvolvemento da expresión oral axustándose á planificación temporal.
CA3.3 Preparáronse os recursos materiais propios da actividade.
CA3.4 Elaboráronse materiais que potencien a adquisición e o desenvolvemento da expresión oral en cativos e cativas.
CA3.5 Respectáronse os ritmos e as necesidades individuais no desenvolvemento da actividade.
CA3.6 Identificáronse os principais trastornos e as alteracións máis salientables no desenvolvemento da expresión oral.
CA3.10 Identificáronse os trastornos máis comúns e as alternativas de intervención.
CA4.4 Fixéronse propostas creativas no deseño de actividades para o desenvolvemento da expresión oral, plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal na infancia.
CA5.1 Seleccionáronse os indicadores de avaliación.
CA5.2 Seleccionouse o instrumento de avaliación apropiado ás características individuais e á idade do neno ou da nena.
CA5.3 Elaboráronse instrumentos de observación no seguimento da evolución expresiva e comunicativa dos pequenos e das pequenas.
CA5.7 Identificáronse as situacións en que cumpra a colaboración doutro persoal profesional.
CA5.8 Elaborouse a documentación dirixida ás familias e a outro persoal profesional.
CA5.9 Identificáronse as causas dunha intervención non adecuada.

4.2.e) Contidos

Contidos
Creatividade infantil nas diferentes linguaxes. Bilingüismo e diglosia. Análise das principais alteracións da expresión oral. Valoración da importancia da comunicación no desenvolvemento dos pequenos e das pequenas.

Contidos
Recursos didácticos e aplicacións características para o desenvolvemento da expresión oral, corporal, lóxico-matemática, plástica, gráfica e musical.
Organización dos recursos para a expresión e a comunicación na aula.
Criterios para a selección e a utilización de literatura infantil, recursos audiovisuais e materiais multimedia en galego e en castelán.
Programas de intervención en situacións de bilingüismo e diglosia.
Principais estratexias para o desenvolvemento da expresión oral na infancia.
A lingua galega como medio de comunicación e expresión na educación infantil.
Respecto pola lingua materna dos cativos e das cativas.
Valoración dos modos de expresión dos cativos e das cativas.
Observación da expresión oral, plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal nos nenos e nas nenas.
Instrumentos de observación da expresión e da comunicación nos cativos e nas cativas: deseño e selección.
Avaliación de programas de intervención no ámbito da expresión e da comunicación con pequenos e pequenas.
Valoración da importancia da avaliación como recurso para a mellora da intervención.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	A literatura infantil. A linguaxe xestual e corporal	40

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica estratexias e actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión e a comunicación en relación coas características individuais e do grupo a que se dirixan.	NO
RA2 - Selecciona recursos de expresión e comunicación dirixidos aos nenos e ás nenas, e relaciona as súas características co momento evolutivo das persoas destinatarias.	SI
RA3 - Pon en práctica estratexias e actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión oral en relación cos obxectivos previstos.	NO
RA4 - Pon en práctica actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal en relación cos obxectivos previstos e coas estratexias e os recursos apropiados.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identificáronse as características dos tipos de expresión en función da idade das persoas destinatarias.
CA2.1 Identificáronse os recursos das formas de expresión e de comunicación dirixidos á poboación infantil.
CA2.2 Identificáronse as características do recurso.
CA2.3 Xustificáronse as posibilidades didácticas e o valor educativo dos recursos seleccionados en galego e en castelán.
CA2.4 Describíronse as normas de seguridade aplicables a cada recuso.
CA2.5 Definíronse os criterios salientables que en cada recurso permitan a selección.
CA2.6 Relacionouse o momento evolutivo do cativo ou da cativa coas características do recurso seleccionado.
CA2.7 Valorouse a importancia de adecuar os recursos ás características evolutivas dos cativos e das cativas.
CA2.8 Valorouse a necesidade da biblioteca infantil como recurso para o desenvolvemento da expresión e da comunicación dos nenos e das nenas de cero a seis anos.
CA3.7 Seleccionáronse estratexias de intervención promotoras dun clima de afecto e confianza.
CA3.8 Valorouse a importancia de respectar a lingua materna dos pequenos e das pequenas.
CA4.1 Organizáronse os espazos en función da actividade e das características do grupo.
CA4.2 Realizáronse as actividades axustándose á planificación temporal.
CA4.3 Preparáronse os recursos materiais propios da actividade.
CA4.4 Fixéronse propostas creativas no deseño de actividades para o desenvolvemento da expresión oral, plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal na infancia.
CA4.5 Elaboráronse materiais que potencien a adquisición e o desenvolvemento da expresión plástica, gráfica, rítmico-musical e corporal na infancia.

4.3.e) Contidos

Contidos
Creatividade infantil nas diferentes linguaxes.
Desenvolvemento expresivo e comunicativo no cativo ou na cativa.
Recursos didácticos e aplicacións características para o desenvolvemento da expresión oral, corporal, lóxico-matemática, plástica, gráfica e musical.
Organización dos recursos para a expresión e a comunicación na aula.
Criterios para a selección e a utilización de literatura infantil, recursos audiovisuais e materiais multimedia en galego e en castelán.
Biblioteca infantil e outros espazos de animación á lectura na educación formal e non formal.
Elaboración de materiais favorecedores do desenvolvemento da expresión oral.
Utilización do folclore popular galego como vehículo de expresión oral na infancia.
Respecto pola lingua materna dos cativos e das cativas.
Estratexias para o desenvolvemento da expresión a través da creatividade.
Elaboración de materiais favorecedores do desenvolvemento.
Valoración dos modos de expresión dos cativos e das cativas.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	A linguaxe lóxica-matemática	25

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica estratexias e actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión e a comunicación en relación coas características individuais e do grupo a que se dirixan.	NO
RA2 - Selecciona recursos de expresión e comunicación dirixidos aos nenos e ás nenas, e relaciona as súas características co momento evolutivo das persoas destinatarias.	NO
RA4 - Pon en práctica actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal en relación cos obxectivos previstos e coas estratexias e os recursos apropiados.	NO

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA5 - Avalía o proceso e o resultado da intervención realizada no ámbito da expresión e da comunicación, e argumenta as variables salientables e os instrumentos de avaliación	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identificáronse as características dos tipos de expresión en función da idade das persoas destinatarias.
CA2.1 Identificáronse os recursos das formas de expresión e de comunicación dirixidos á poboación infantil.
CA2.2 Identificáronse as características do recurso.
CA2.4 Describíronse as normas de seguridade aplicables a cada recuso.
CA2.5 Definíronse os criterios salientables que en cada recurso permitan a selección.
CA2.6 Relacionouse o momento evolutivo do cativo ou da cativa coas características do recurso seleccionado.
CA2.7 Valorouse a importancia de adecuar os recursos ás características evolutivas dos cativos e das cativas.
CA4.1 Organizáronse os espazos en función da actividade e das características do grupo.
CA4.2 Realizáronse as actividades axustándose á planificación temporal.
CA4.3 Preparáronse os recursos materiais propios da actividade.
CA4.4 Fixéronse propostas creativas no deseño de actividades para o desenvolvemento da expresión oral, plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal na infancia.
CA4.5 Elaboráronse materiais que potencien a adquisición e o desenvolvemento da expresión plástica, gráfica, rítmico-musical e corporal na infancia.
CA4.6 Respectáronse os ritmos e as necesidades individuais.
CA5.4 Aplicouse o instrumento de avaliación seguindo o procedemento correcto.

4.4.e) Contidos

Contidos
Creatividade infantil nas diferentes linguaxes.
Desenvolvemento expresivo e comunicativo no cativo ou na cativa.
Recursos didácticos e aplicacións características para o desenvolvemento da expresión oral, corporal, lóxico-matemática, plástica, gráfica e musical.
Organización dos recursos para a expresión e a comunicación na aula.
Estratexias para o desenvolvemento da expresión a través da creatividade.
Elaboración de materiais favorecedores do desenvolvemento.
Valoración dos modos de expresión dos cativos e das cativas.
Observación da expresión oral, plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal nos nenos e nas nenas.
Instrumentos de observación da expresión e da comunicación nos cativos e nas cativas: deseño e selección.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	A linguaxe rítmica-musical	25

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica estratexias e actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión e a comunicación en relación coas características individuais e do grupo a que se dirixan.	NO
RA2 - Selecciona recursos de expresión e comunicación dirixidos aos nenos e ás nenas, e relaciona as súas características co momento evolutivo das persoas destinatarias.	NO
RA4 - Pon en práctica actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal en relación cos obxectivos previstos e coas estratexias e os recursos apropiados.	NO
RA5 - Avalía o proceso e o resultado da intervención realizada no ámbito da expresión e da comunicación, e argumenta as variables salientables e os instrumentos de avaliación	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identificáronse as características dos tipos de expresión en función da idade das persoas destinatarias.
CA2.1 Identificáronse os recursos das formas de expresión e de comunicación dirixidos á poboación infantil.
CA2.2 Identificáronse as características do recurso.
CA2.4 Describíronse as normas de seguridade aplicables a cada recuso.
CA2.5 Definíronse os criterios salientables que en cada recurso permitan a selección.
CA2.6 Relacionouse o momento evolutivo do cativo ou da cativa coas características do recurso seleccionado.
CA2.7 Valorouse a importancia de adecuar os recursos ás características evolutivas dos cativos e das cativas.
CA4.1 Organizáronse os espazos en función da actividade e das características do grupo.
CA4.2 Realizáronse as actividades axustándose á planificación temporal.
CA4.3 Prepsaráronse os recursos materiais propios da actividade.
CA4.4 Fixéronse propostas creativas no deseño de actividades para o desenvolvemento da expresión oral, plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal na infancia.
CA4.5 Elaboráronse materiais que potencien a adquisición e o desenvolvemento da expresión plástica, gráfica, rítmico-musical e corporal na infancia.
CA4.10 Xeráronse contornos de intervención seguros.
CA5.5 Rexistráronse os datos derivados da avaliación no soporte establecido.

4.5.e) Contidos

Contidos
Creatividade infantil nas diferentes linguaxes.

Contidos
Desenvolvemento expresivo e comunicativo no cativo ou na cativa.
Recursos didácticos e aplicacións características para o desenvolvemento da expresión oral, corporal, lóxico-matemática, plástica, gráfica e musical.
Organización dos recursos para a expresión e a comunicación na aula.
Estratexias para o desenvolvemento da expresión a través da creatividade.
Elaboración de materiais favorecedores do desenvolvemento.
Valoración dos modos de expresión dos cativos e das cativas.
Observación da expresión oral, plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal nos nenos e nas nenas.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	A linguaxe plástica e icónica	30

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica estratexias e actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión e a comunicación en relación coas características individuais e do grupo a que se dirixan.	NO
RA2 - Selecciona recursos de expresión e comunicación dirixidos aos nenos e ás nenas, e relaciona as súas características co momento evolutivo das persoas destinatarias.	NO
RA4 - Pon en práctica actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal en relación cos obxectivos previstos e coas estratexias e os recursos apropiados.	NO
RA5 - Avalía o proceso e o resultado da intervención realizada no ámbito da expresión e da comunicación, e argumenta as variables salientables e os instrumentos de avaliación	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identificáronse as características dos tipos de expresión en función da idade das persoas destinatarias.
CA2.1 Identificáronse os recursos das formas de expresión e de comunicación dirixidos á poboación infantil.

Criterios de avaliación
CA2.2 Identificáronse as características do recurso.
CA2.4 Describíronse as normas de seguridade aplicables a cada recuso.
CA2.5 Definíronse os criterios salientables que en cada recurso permitan a selección.
CA2.6 Relacionouse o momento evolutivo do cativo ou da cativa coas características do recurso seleccionado.
CA2.7 Valorouse a importancia de adecuar os recursos ás características evolutivas dos cativos e das cativas.
CA4.1 Organizáronse os espazos en función da actividade e das características do grupo.
CA4.2 Realizáronse as actividades axustándose á planificación temporal.
CA4.3 Preparáronse os recursos materiais propios da actividade.
CA4.4 Fixéronse propostas creativas no deseño de actividades para o desenvolvemento da expresión oral, plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal na infancia.
CA4.5 Elaboráronse materiais que potencien a adquisición e o desenvolvemento da expresión plástica, gráfica, rítmico-musical e corporal na infancia.
CA4.7 Seleccionáronse estratexias de intervención promotoras dun clima de afecto e confianza.
CA4.11 Valoráronse as expresións de aproximación á linguaxe gráfica.
CA5.6 Interpretouse a información recollida do proceso de avaliación.

4.6.e) Contidos

Contidos
Creatividade infantil nas diferentes linguaxes. Desenvolvemento expresivo e comunicativo no cativo ou na cativa. Recursos didácticos e aplicacións características para o desenvolvemento da expresión oral, corporal, lóxico-matemática, plástica, gráfica e musical. Organización dos recursos para a expresión e a comunicación na aula.

Contidos
Estratexias para o desenvolvemento da expresión a través da creatividade.
Elaboración de materiais favorecedores do desenvolvemento.
Valoración dos modos de expresión dos cativos e das cativas.
Observación da expresión oral, plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal nos nenos e nas nenas.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	Os valores, a atención á diversidade e as novas tecnoloxías. A globalización da expresión	29

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica estratexias e actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión e a comunicación en relación coas características individuais e do grupo a que se dirixan.	NO
RA3 - Pon en práctica estratexias e actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión oral en relación cos obxectivos previstos.	NO
RA4 - Pon en práctica actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión plástica, gráfica, rítmico-musical, lóxico-matemática e corporal en relación cos obxectivos previstos e coas estratexias e os recursos apropiados.	NO

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.4 Formuláronse obxectivos, propuxéronse actividades e definíronse espazos favorecedores do desenvolvemento da expresión e a comunicación adecuados ás características evolutivas dos cativos e das cativas.
CA1.5 Estableceuse unha distribución temporal das actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión e a comunicación para se adaptar ás características evolutivas dos cativos e das cativas.
CA1.6 Fixéronse propostas creativas no deseño de actividades para a expresión e a comunicación infantil.
CA3.9 Valorouse a coherencia da realización das actividades coa planificación.
CA4.8 Valorouse a coherencia entre a realización das actividades e a planificación.

Criterios de avaliación
CA4.9 Respondeuse ante as continxencias.

4.7.e) Contidos

Contidos
Utilización e valoración das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) como recurso para o desenvolvemento da expresión e da comunicación infantil.
Utilización do folclore popular galego como vehículo de expresión oral na infancia.
Estratexias para o desenvolvemento da expresión a través da creatividade.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

MÍNIMOS ESIXIBLES PARA ALCANZAR A AVALIACIÓN POSITIVA

Para poder superar este módulo, o alumnado deberá acadar os resultados de aprendizaxe asociados a el. Isto implica que o alumnado sexa capaz de:
- Planificar estratexias e actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión e a comunicación en relación coas características individuais e do grupo a que se dirixan
- Seleccionar recursos de expresión e comunicación dirixidas aos nenos e ás nenas, e relaciona as súas características co momento evolutivo das persoas destinatarias
- Poñer en práctica estratexias e actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión oral en relación cos obxectivos previstos
- Poñer en práctica actividades favorecedoras do desenvolvemento da expresión plástica, gráfica, rítmico musical, lóxica matemática e corporal en relación cos obxectivos previstos e coas estratexias e os recursos apropiados
- Avaliar o proceso e o resultado da intervención realizada no ámbito da expresión e da comunicación, e argumenta as variables salientables e os instrumentos de avaliación.

Cada un destes resultados de aprendizaxe descompóñense en Criterios de Avaliación (CA), que non son outra cousa que competencias necesarias para o desempeño da profesión. A maioría destes CA son considerados Mínimos Esixibles e polo tanto necesarios para superar o módulo positivamente (en concreto os que coinciden co exame e a tarefa trimestral). Outros, os relacionados coas Actividades de Foro, non se consideran mínimos esixibles, pero contan na cualificación, é dicir, se non se entregan restan na configuración da nota.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
Avaliacións trimestrais: A cualificación do alumnado virá determinada por:

1-Probas teórico-prácticas escritas trimestrais de carácter presencial e obrigatorio
Realizarase unha proba teórico-práctica cada trimestre. A nota destas probas suporá o 100% da nota trimestral. Estes exames teñen carácter obrigatorio e realizaranse no centro docente nas datas indicadas.
No caso de ausencia por causa xustificada a un exame, o/a alumno/a deberá poñerse en contacto co tutor/a (mensaxe privada a través da plataforma) para entregar a xustificación da falta. Só se admitirán xustificacións debidamente documentadas. Neste caso a profesora proporá á/o alumna/o implicado unha data alternativa para a realización do mesmo.
É necesario obter una puntuación igual ou superior a 5 para aprobar

Nota final do módulo será a media aritmética das tres notas de avaliación. . Esta nota expresarase numericamente, entre 1 e 10, sen decimais.

EXAMEN FINAL:Recuperación da/s avaliación/s non superadas.

O alumnado que teña suspensas algunha avaliación poderá presentarse á recuperación da/s mesma/s a no exáme final de xuño , na data indicada.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Dado o carácter modular e a modalidade semipresencial e a distancia deste ciclo formativo, o alumnado que non supere o Módulo de Expresión e comunicación, deberá cursalo de novo na súa totalidade. Polo tanto, non procede establecer actividades de recuperacion.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Dado que este ciclo se imparte na modalidade semipresencial e a distancia, a asistencia aocentro non é obrigatoira, polo que o alumnado non perde o dereito á avaliación continua.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

SEGUIMENTO DA PROGRAMACIÓN

Para realizar o seguimento da programación seguirase o establecido nos protocolos de calidade do centro.
O profesor fará un seguimento constante das actividades e levará un rexistro das mesmas no Caderno de aula que debe encontrarse a disposición da dirección.
De acordo con estes datos e as decisións tomadas nas reunións de seguimento da Programación que realizará mensualmente o equipo docente, se tomarán as medidas correctoras pertinentes.

O profesor realizará o seguimento da programación na plataforma e dará conta mensualmente nas reunións de equipo docente.
No caso de modificacións na programación, xustificarase debidamente e deixarase reflectido no seguimento da programación.
Ao final de curso o profesor realizará a Memoria final do módulo segun o modelo establecido na que se incluirán todas as propostas de mellora feitas durante o curso e que servirán como base para a elaboración das programacións do vindeiro curso.

AVALIACIÓN DA PRÁCTICA DOCENTE

Para realizar a avaliación da práctica docente seguirase o establecido nos protocolos de calidade do centro.
Realizarase o alumnado a Enquisa de satisfacción do labor docente. Os resultados desta enquisa son trasladados o Informe de satisfacción do labor docente e analizados polo equipo docente, que seguirá o descrito no documento de Non Conformidades, accións correctivas e preventivas cando non se acaden os valores aceptables nos resultados.
De constatarse non conformidades repetirase a Enquisa de satisfacción do labor docente, procedendo o seu análise posterior do mesmo xeito que no caso anterior.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

O equipo docente reuniráse para levar a cabo a avaliación inicial. Tendo en conta as características da modalidade on line informaráse daqueles aspectos relevantes para poder adaptar o proceso formatico ás necesidades detectadas do alumnado, segundo informe tamén o departamento de orientación.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Adaptaránse á modalide de distancia, especialmente a través das titorías tanto on line como presenciais e na adaptación para a realización das probas escritas establecidas.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

É importante sinalar que ao longo do módulo se traballará coa educación en valores a través do traballo con actitudes recollidas no curriculo do módulo e que podemos destacar:

Educación para a igualdade: Estará sempre presente, xa que logo, en ningún momento se fará diferenza entre o noso alumnado por causa do seu sexo, raza, crenzas ou calquera outra característica de diferenciación entre as persoas.
Educación ambiental: É fundamental fomentar o respecto ao medio ambiente e mesmo fomentar o correcto emprego dos medios de que se dispón sen desperdiciar papel, consumo de auga, electricidade, etc., insistir na reciclaxe e na conservación.
Educación para a saúde: É importante adquirir bos hábitos posturais no traballo, así como uns adecuados hábitos de saúde e limpeza ou unha adecuada hixiene ocular ou visual nun sistema educativo e laboral onde os ordenadores toman cada día un papel máis importante, sen esquecer que a nivel profesional (tendo en conta nas situacións en que exercerán o seu traballo) deben ter en conta a súa saúde persoal e a do usuario como elementos cotiás do seu emprego.
Educación para a convivencia: Procurarase a resolución de conflitos fomentando o diálogo baseado no respecto, e, procurando atopar solucións de consenso de xeito democrático.
Educación do consumidor: Fomentando entre os alumnos un consumo responsable, tanto dos seus propios materiais como os do centro e o ciclo (aula, material informático,talleres,...)
Interculturalidade: Traballando dende o principio de respecto as distintas culturas e xeitos de entender o mundo; entendendo isto como un enriquecemento; sinalar a este respecto, a cada vez máis frecuente presenza nas nosas aulas de alumnos de outras culturas que nos axudan a interpretar que non todas as realidades son iguais.
Consideraremos tamén de xeito transversal e como valor importante na Formación Profesional a orientación profesional polo carácter teórico ¿ práctico que posúe o módulo e o ciclo, impregnando de funcionalidade cada unha das actividades que realicemos e contextualizándoas, sempre que sexa posible, no noso contorno socioeconómico.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Ao longo do curso ofrecerase a posibilidade de realizar xunto coa modalidade presencial, actividades complementarias planificadas para o módulo e incluso de maneira transversal a outros módulos do ciclo.

10.Outros apartados

10.1) Información da programación

A Programación do módulo será facilitada ao principio do curso ao alumnado co formato "versión alumnado" que permite esta mesma aplicación.

10.2) Difusión da programación didáctica

O docente entregará ao alumnado a través da plataforma o documento de organización do módulo o primero día do curso, no que se recollen os principais apartados da programación, ademais das datas das probas e outros factores relevantes de cara ao desenvolvemento do módulo, e unha copia desa programación poderá consultarse durante todo o curso na aula virtual do centro.